

WIELKIE KSIĘSTWO LUKSEMBURGA
Informacja o stosunkach gospodarczych z Polską

Informacje ogólne

powierzchnia:	2 586 km ²	
ludność (tys.):	ok. 642,4	
głowa państwa:	Wielki Książę Henryk	od 7 października 2000 r.
premier (pełni również m.in. funkcję ministra ds. cyfryzacji)	Pan Xavier Bettel	od 4 grudnia 2013 r.
wicepremier, minister ds. ochrony konsumentów, minister zdrowia, minister delegowana ds. zabezpieczenia społecznego	Pani Paulette Lenert	wicepremier od 5 stycznia 2022 r.
minister gospodarki, minister współpracy rozwojowej i spraw humanitarnych	Pan Franz Fayot	od 4 lutego 2020 r.
minister budownictwa, minister bezpieczeństwa wewnętrznego	Pan Henri Kox	od 23 lipca 2020 r.
minister ds. MŚP, minister turystyki	Pan Lex Delles	od 5 grudnia 2018 r.
minister finansów	Pani Yuriko Backes	od 5 stycznia 2022 r.
minister spraw zagranicznych	Pan Jean Asselborn	od 4 grudnia 2013 r.
ambasador RP w Luksemburgu	Pan Piotr Wojtczak	od stycznia 2017 r.
ambasador Luksemburga w Warszawie	JE Pan Paul Pierre Jean Schmit	od 15 września 2020 r.
najbliższe wybory parlamentarne	październik 2023 r.	

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*	2023**	2024**
PKB (w mld EUR)	56,208	58,168	60,121	62,373	64,781	72,295	-	-	-
PKB per capita (w EUR)	84 750	84 020	83 390	83 590	81 660	84 490	-	-	-
PKB (dynamika w %)	2,3	1,5	3,1	2,3	-1,8	5,1	2,0	1,7	2,4
Nadwyżka / deficyt budżetowy (% PKB)	1,8	1,4	2,7	2,4	-5,1	0,8	-0,1	-1,7	-0,5
Dług publiczny (% PKB)	20,7	23,0	21,0	22,0	25,4	24,5	24,3	26,0	26,3
Inflacja (w%)	0,0	2,1	2,0	1,6	0,0	3,5	8,2	3,1	2,7
Bezrobocie (w%)	6,3	5,6	5,5	5,6	6,6	5,3	4,7	5,1	4,9

Źródło : Eurostat; DG ECFIN (* dane wstępne, ** prognoza)

Luksemburg to dziedziczna monarchia konstytucyjna, na której czele stoi JKW Wielki Książę Henryk (wstąpił na tron 7 października 2000 roku). Książę powołuje rząd, który odpowiada przed jednoizbowym parlamentem – Izbą Deputowanych. Władza ustawodawcza należy do Wielkiego Księcia i parlamentu. Organem doradczym Wielkiego Księcia jest powoływana przez niego dożywotnio Rada Stanu, licząca 21 członków.

Od 2013 r. w kraju rządzi koalicja trzech partii politycznych – liberałów (DP), socjaldemokratów (LSAP) oraz Zielonych (*Déi Gréng*).

Luksemburg jest członkiem Beneluxu oraz jednym z założycieli wszystkich trzech Wspólnot, w tym Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej. Ponadto jest członkiem strefy euro.

1. Sytuacja gospodarcza

Gospodarkę Luksemburga cechuje stabilność – stały wzrost PKB, niski poziom inflacji oraz niska stopa bezrobocia. Mimo niewielkiej powierzchni i populacji Luksemburg jest najbogatszym państwem na świecie pod względem wielkości PKB per capita (według parytetu siły nabywczej), wyprzedając – utrzymując się w ostatnich latach na 1. miejscu – Singapur [dane magazynów Forbes i Global Finance za 2022 rok]. Usługi publiczne takie jak edukacja, opieka zdrowotna i transport publiczny pozostają w kraju darmowe.

W 2020 r. wkład finansowy Luksemburga do budżetu Unii Europejskiej wyniósł 407,4 mln euro (0,86% dochodu narodowego). Jednocześnie ze środków unijnych otrzymał w tym roku 2,4 mld euro, przy czym 1,696 mld euro stanowiło pokrycie kosztów administracyjnych funkcjonowania w Luksemburgu instytucji unijnych (m.in. Sekretariatu Generalnego Parlamentu Europejskiego, Trybunału Sprawiedliwości UE, Europejskiego Trybunału Arbitrażowego).

Luksemburg, podobnie jak inne państwa członkowskie Unii Europejskiej, odczuł skutki kryzysu gospodarczego wywołanego pandemią COVID-19. Najbardziej ucierpiały m.in. sektor finansowy i ubezpieczeniowy (spadek o 5,5%), handlu, transportu, hotelarstwa i cateringowy (o 14,7%), przemysłowy, energetyczny i zaopatrzenia w wodę (o 17,7%) i nieruchomościowy (o 0,3%), podczas gdy sektor ICT wzrósł o 3,7%.

W 2020 r. PKB kraju skurczyło się o 1,8%, natomiast już w 2021 r. nastąpiło dynamiczne odbicie i gospodarka kraju zwiększyła się o 5,1%. Według prognoz Eurostatu PKB kraju w 2022 r. wzrosło o 2%, natomiast w 2023 r. ma wzrosnąć o 1,7% (szacunki z końca 2022 r. wskazywały na 1,0%).

Ze względu na trwającą wojnę w Ukrainie, wywołaną przez Rosję, i wzrost cen nośników energii szacowany poziom inflacji w 2022 r. wyniósł rekordowe 8,2%, mimo iż według wcześniejszych przewidywań Eurostatu miał wynieść 1,7%. W 2023 r. poziom inflacji ma ulec zmniejszeniu i wynieść 3,1%.

Bezrobocie w kraju pozostaje na stosunkowo niskim poziomie – ok. 4,7% w 2022 roku. Jest to jeden z najniższych wskaźników w UE.

Od lat dług publiczny pozostaje jednym z najniższych w całej UE, utrzymując się cały czas na poziomie poniżej 30%.

Gospodarka kraju ucierpiała dotkliwie wskutek światowego kryzysu z 2008 roku. Problemy na rynkach finansowych i spadek popytu globalnego skłoniły rząd do dokapitalizowania sektora bankowego i wdrożenia środków stymulacyjnych w celu pobudzenia gospodarki.

Od 2014 r. rating kraju utrzymuje się na najwyższym poziomie – AAA, z perspektywą stabilną, na co nie wpłynęła pandemia COVID-19. W styczniu 2023 r. agencja ratingowa Fitch potwierdziła rating AAA dla Luksemburga, w uzasadnieniu wskazując na dobre wskaźniki makroekonomiczne, stabilne finanse publiczne i odporność gospodarczą kraju mimo niepewności w środowisku gospodarczym. Dobra sytuacja gospodarcza kraju jest również efektem wprowadzonych przez rząd programów wsparcia dla obywateli i przedsiębiorstw ("Energiedesch", "Solidaritéitspak" 1 and 2).

Dominującym sektorem gospodarki kraju są usługi (wg CIA Factbook – 86,9% PKB w 2017 roku). Z tego względu rząd Luksemburga działa proaktywnie na rzecz implementacji programów wspierających dywersyfikację gospodarczą oraz przyciągnięcie bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Zgodnie z planami rządu priorytetowymi obszarami gospodarki są: logistyka, technologie informacyjno-komunikacyjne, biotechnologia, sektor kosmiczny i sektor usług finansowych. Ten ostatni odpowiada obecnie (dane za 2022 r.) za 25% PKB kraju.

Dzięki położeniu geograficznemu Luksemburg stał się kluczowym centrum dla wspomnianych sektorów. Dywersyfikacja gospodarcza jest priorytetem rządów od 1960 roku, kiedy to kraj zaczął odchodzić od przemysłu hutniczego oraz zaczął wspierać produkcję high-tech i bankowość. Wskaźnik PKB na mieszkańca jest jednym z najwyższych na świecie (84 490 tys. EUR w 2021 roku).

W Luksemburgu znajdują się również główne siedziby Arcelor Mittal (największy na świecie producent stali), SES Astra (największa w Europie firma satelitarna), RTL, Ferrero i wiele firm high-tech, takich jak Amazon, Microsoft/Skype oraz Ebay. W zakresie produkcji – Guardian jest jednym z największych producentów lusterek dla przemysłu motoryzacyjnego na świecie.

Wewnętrzna stabilność fiskalna i regulacje bankowe (np. tajemnica bankowa) są kluczowymi elementami konkurencyjności kraju. Dodatkowo podatki korporacyjne zachęcają do inwestycji i przedsiębiorczości.

Główne firmy działające w sektorze finansowym to towarzystwa ubezpieczeniowe, banki i fundusze inwestycyjne. Pracuje w nim prawie 45 tys. osób (11% wszystkich osób zatrudnionych). Sektor zarządzania funduszami jest drugim co do wielkości na świecie, a bankowość jest najbardziej rozwinięta w Europie – aktywa banków stanowią 18-krotność PKB kraju. Sektor bankowy jest jednak zdominowany przez banki zagraniczne, które jednocześnie nie mają wielu powiązań z lokalną gospodarką. Wg *Global Competitiveness Report 2021* Luksemburg plasuje się na wysokiej, 5. pozycji.

2. Ramy prawno-traktatowe polsko-luksemburskich stosunków gospodarczych

Podstawowe znaczenie posiadają uregulowania Traktatu Akcesyjnego Polski do UE, podpisanego w dn. 16 kwietnia 2003 r. Szereg kwestii związanych ze współpracą gospodarczą regulują bilateralne porozumienia i umowy międzyrządowe, w tym:

- konwencja między Polską a WKL w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku z 14 czerwca 1995 r.

Umowa w sprawie popierania i ochrony inwestycji (BIT) z Królestwem Belgii i Wielkim Księstwem Luksemburga, podpisana 19 maja 1987 r., została wypowiedziana przez Polskę. Termin zakończenia obowiązywania umowy minął w dn. 2 sierpnia 2021 roku.

3. Polsko-luksemburska wymiana handlowa

Obroty towarowe Polski z Luksemburgiem (w mln euro)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Dynamika 2021	2022*	Dynamika 2021
Eksport	229,3	325,1	415,1	403,1	364,8	445,1	122%	597,99	134%
Import	255,5	377,7	445,1	295,6	278,4	349,3	125%	400,45	114%
Obroty	484,4	702,8	860,2	698,7	643,2	794,4	123%	998,44	125%
Saldo	-26,1	-52,6	-30,0	107,6	86,5	95,8		197,54	

Źródło: GUS, * dane wstępne

Luksemburg nie jest znaczącym partnerem w polskiej wymianie handlowej – według danych wstępnych GUS za rok 2022 zajmuje **49. miejsce wśród partnerów handlowych Polski pod względem wartości eksportu** (0,2% udziału w polskim eksporcie ogółem; spadek z 46. pozycji w 2019 r.) i **61. miejsce pod**

względem polskiego importu (0,1% udziału w polskim imporcie ogółem).

Według wstępnych danych GUS za 2022 r. **polski eksport do Luksemburga wyniósł niemal 600 mln euro** i tym samym wzrósł o 34% w porównaniu do 2021 roku. Import z Luksemburga był z kolei na poziomie **ok. 400 mln euro** (wzrost o 14% r/r). **Obroty towarowe osiągnęły rekordowy poziom blisko 1 mld euro, przewyższając wynik z 2018 roku** (ok. 860 mln euro). Tym samym polsko-luksemburskie obroty towarowe za 2022 r. wzrosły o 25% r/r. Saldo obrotów towarowych tradycyjnie było dodatnie na korzyść Polski i wyniosło niemal 200 mln euro.

Największy udział w polskim eksporcie do Luksemburga w 2022 r. stanowiły pojazdy, statki powietrzne, jednostki pływające, metale nieszlachetne i artykuły z nich pochodzące, tworzywa sztuczne.

Od 2019 r. Polska odnotowuje dodatni bilans handlowy z Luksemburgiem. W dwustronnej wymianie towarowej do 2018 r. Polska stale odnotowywała deficyt (za wyjątkiem roku 2008 – nadwyżka wyniosła wówczas 59,4 mln euro), który w 2018 r. stanowił -30 mln euro. W 2018 r. ujemne saldo obrotów handlowych dotyczyło m.in. następujących branż: wyroby ceramiczne (19,686 mln euro), wyroby przemysłu drzewno-papierniczego (13,9 mln euro). Z kolei w 2017 r. były to wyroby metalurgiczne (26,4 mln euro), wyroby przemysłu elektromaszynowego (17 mln euro) oraz wyroby przemysłu drzewno-papierniczego (9 mln euro). Tendencja ta odwróciła się w 2019 r. i wówczas Polska odnotowała niebagatelną nadwyżkę handlową, wynoszącą niemal 108 mln euro. Powodem tego był znaczny spadek importu wyrobów przemysłu elektromaszynowego (spadek wartości importu z poziomu 204,4 mln euro w 2018 r. do 62,5 mln euro w 2019 r., tj. o niemal 70%) oraz – w mniejszym stopniu – chemicznego (z 21,6 mln euro do 4,3 mln euro; o ok. 4% r/r) i wyrobów ceramicznych (z 78,3 mln euro do 75,4 mln euro; o ok. 80% r/r). Na strukturę polskich obrotów handlowych z Luksemburgiem duży wpływ wywiera obecność w Polsce zarejestrowanych w Luksemburgu inwestorów bezpośrednich.

Główne grupy towarowe eksportowane do Luksemburga w 2021 r.:

1. Wyroby przemysłu elektromaszynowego – 158,2 mln euro (udział w polskim eksporcie do Luksemburga – 35,7%),
2. Wyroby przemysłu chemicznego – 92,7 mln euro (udział – 20,9%),
3. Wyroby metalurgiczne – 68,1 mln euro (udział – 15,4%),

Główne grupy towarowe importowane z Luksemburga w 2021 r.:

1. Wyroby metalurgiczne – 106,8 mln euro (udział w polskim imporcie z Luksemburga – 30,9%),
2. Wyroby przemysłu chemicznego – 102 mln euro (udział – 29,5%),
3. Wyroby przemysłu elektromaszynowego – 59,6 mln euro (udział – 17,2%).

4. Polsko-luksemburskie inwestycje

Inwestycje zagraniczne Luksemburga w Polsce i Polski w Luksemburgu w 2021 r. (w mln EUR)

Kraj	Akcje i udziały kapitałowe	Reinwestycje zysków	Instrumenty dłużne netto	Ogółem dochody	Skumulowane BIZ na koniec 2020
Luksemburg	22 298,8	2 461,0	7 639,5	3 532,4	29 938,3
Polska	32,5	-5,2	114,7	222,4	3 475,1

Źródło: NBP

Stale wysoka wartość należności od podmiotów bezpośredniego inwestowania mających siedzibę m.in. w Luksemburgu wynika z faktu, że zazwyczaj są tam ulokowane podmioty specjalnego przeznaczenia wykorzystywane w optymalizacji struktur inwestycyjnych. Dlatego dane o polskich BIZ w Luksemburgu należy interpretować z ostrożnością. Trudno wskazać konkretne podmioty z Polski, realizujące tam typowe projekty inwestycyjne (w sferze produkcyjnej) o znacznej wartości. Inwestycje dokonywane w Luksemburgu najczęściej mają charakter typowych przepływów finansowych.

Luksemburg jest chętnie wykorzystywany jako pośrednie ogniwo inwestycji bezpośrednich w ramach grup kapitałowych, dlatego według kryterium podmiotu dominującego inwestycje Luksemburga są

dużo mniejsze niż z punktu widzenia kraju inwestora.

Według danych NBP wartość kapitału zainwestowanego w Polsce **na koniec 2021 r. przez firmy z Luksemburga wyniosła 29,938 mld euro**. Tym samym Luksemburg utrzymał tradycyjne, **3. miejsce** wśród największych inwestorów po Niderlandach i Niemczech.

Według danych GUS **na koniec 2021 r. funkcjonowało w Polsce 1086 podmiotów z udziałem luksemburskiego kapitału**. W podziale według sekcji PKD inwestycje z Luksemburga w Polsce są zlokalizowane przede wszystkim w przetwórstwie przemysłowym, obsłudze rynku nieruchomości, budownictwie oraz handlu i naprawach pojazdów samochodowych. Najwięcej luksemburskiego kapitału zostało zainwestowanego w woj. mazowieckim (8,616 mld PLN), woj. śląskim (4,873 mld PLN), woj. wielkopolskim (2,436 mld PLN), woj. dolnośląskim (1,993 mld PLN) oraz woj. małopolskim (1,139 mld PLN).

Na *Liście Głównych Inwestorów Zagranicznych PAIH w Polsce – luty 2019* znajdowało się 23 inwestorów z Luksemburga, m.in.: ArcelorMittal S.A., Ardagh Glass Holding GmbH, ENERSYS Holding, HB Reavis, JACQUET POLSKA, Luxembourg Cambridge Holding Group, The Goodyear tire & rubber company.

Jednym z ostatnich przykładów polskich inwestycji w Luksemburgu jest akwizycja spółki Moventum przez polską firmę z branży IT, ProService Finteco, która nastąpiła w maju 2021 roku.

5. Dostęp do rynku pracy

Po 1 maja 2004 r. Luksemburg utrzymał wobec obywateli nowych państw członkowskich, w tym Polski, dotychczasowe ograniczenia w dostępie do rynku pracy. W maju 2006 r. okres przejściowy został przedłużony na kolejne 3 lata. Od 1 listopada 2007 r. Luksemburg odstąpił od przedłużenia okresu przejściowego i luksemburski rynek pracy stał się otwarty dla polskich obywateli.

Nie są znane ograniczenia w dostępie do rynku Luksemburga, poza ograniczeniami ogólnie obowiązującymi na rynku wewnętrznym UE.

6. Obszary współpracy

Do perspektywicznych dziedzin współpracy w wymianie handlowej z Luksemburgiem w najbliższych latach zaliczane są: produkty wysokich technologii, logistyka, teleinformatyka oraz sektor satelitarny i finansowy w tym *fintech*, jak również współpraca w zakresie technologii kosmicznych i wydobywczych (przyszłościowy sektor tzw. *space mining*, czyli wydobycia surowców w kosmosie).

7. Dane kontaktowe

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Wielkim Księstwie Luksemburga

Adres: 24 Rue Guillaume Schneider, L-2522 Luxembourg

nr tel.: (00352) 26 00 32

fax: (00352) 26 68 75 74

e-mail: luksemburg.amb.sekretariat@msz.gov.pl

strona internetowa: <https://luksemburg.msz.gov.pl/>

Ambasada Wielkiego Księstwa Luksemburga w RP

ul. Słoneczna 15, 00-789 Warszawa

nr tel.: +48 22 507 86 50

fax: +48 22 507 86 61

e-mail: varsovie.amb@mae.etat.lu

strona internetowa: <https://varsovie.mae.lu/en>

Opracowanie:

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej

Ministerstwo Rozwoju i Technologii

Luty 2022 r.